



Sámi oahpahušguovddáš  
Säämi máttááttáskuávdáš  
Säämvuud škool'jemkөөskös  
Saamelaisalueen koulutuskeskus

# Dáiddaindustriijasuorggi vuodđodutkosa dutkosa oasit 2022 -2023

Ollašuhttin- ja  
árvoštallanplána  
Duoji máhttinsuorgi  
Garraduodji

## Sisdoallu

1	Dáiddaindustriijasuoergi vuođđodutkosa huksehus Sámi oahpahusguovddášis .....	4
1.1.1	Dávvgas oahppobálgát.....	4
1.1.2	Oahpuid ordnen .....	5
1.1.3	Máhttima háhkan.....	5
1.1.4	Oahppan bargoeallima bokte.....	5
1.1.5	Oahppan prošeavtta bokte .....	5
1.1.6	Ámmátlaš dutkosa oasis lohkanbajis 2022-2023 .....	7
1.1.7	Oahpuid lohkanbadjeplána .....	8
2	Ovddežis háhkkojuvvon máhttima dovdán ja dovdasteami linjen ja meannudanvuogit.....	9
2.1.1	Ovddežis háhkkojuvvon máhttima dovdán.....	9
2.1.2	Ovddežis háhkkojuvvon máhttima dovdasteapmi oassin studeanta dálá oahpuid .....	10
2.1.3	Mearrideapmi máhttima dovdasteamis .....	11
2.1.4	Dieđuid sirdin riikadási oahpuid čađaheami ja dutkkusregisterii .....	11
3	Máhttima čalmmustahttima plána .....	12
3.1.1	Čalmmustahttin.....	12
3.1.2	Čájehanbirrasa válljen .....	12
3.1.3	Čájeheami sisdoalu plánen .....	12
3.1.4	Máhttima čalmmustahttima dievasmahttin .....	13
3.1.5	Árvvoštalliid válljen ja sin nammadeapmi.....	13
3.1.6	Máhcahus máhttima ovdáneamis.....	13
4	Máhttima árvvoštallan čájeheami oktavuodas.....	14
4.1.1	Árvvoštalliid máhttima sihkkarastin.....	14
4.1.2	Árvvoštallan čájeheami oktavuodas .....	14
4.1.3	Árvvoštallan eará máhttima čalmmustahttimis.....	14
4.1.4	Studeanta dahkan iešárvoštallan .....	14
4.1.5	Árvvoštallamis mearrideapmi .....	15
4.1.6	Máhttima árvvoštallama ja árvvoštallanmearrádusa dokumenteren .....	15
5	Árvvoštallama rievdadeapmi ja árvvoštallama njulgen .....	16
5.1.1	Ođđasit árvvoštallan .....	16
5.1.2	Árvosáni bajideapmi.....	16
5.1.3	Árvvoštallama dárkkisteapmi.....	16
5.1.4	Árvvoštallama njulgen.....	17
6	Ámmátlaš dutkosa osiid ollašuhttin ja árvvoštallanplána (60 mč).....	18
6.1.1.1	Duddjon, 45 mč (105916) .....	18

6.1.2	Válja dutkosa oassi.....	20
6.1.2.1	Váljaduodji 15 mč .....	20
6.1.2.2	Ámmátdáidogáibádusat .....	20
7	Dutkosa buohkaide oktasaš oasit.....	21

## 1 Dáiddaindustriijasuoŋgi vuodđodutkosa huksehus Sámi oahpahusguovddášis

Ámmátlaš vuodđoskuvlejumi vuodđodutkkus čoaggana dutkosa ámmátlaš osiin (145 máhttinčuoggá) ja buohkaide oktasaš osiin (35 máhttinčuoggá). Ámmátlaš vuodđodutkosa olles viidodat leat 180 máhttinčuoggá.

Dutkosa oktasaš osiide gullet geatnegahtton oahput 26 máhttinčuoggá veardde. Ovcci máhttinčuoggá veardde leat fas dakkár dutkosa oasit, maid studeanta sáhtta ieš válljet.

Juos studeanttas leat ovddit, sullasaš oahput, de daid oahpuid sáhtta váldit mielde oassin studeantta dálá oahpuid. Buot dutkosa osiid máhttima juksamearit leat čállojuvvon riikadási Dáiddaindustriija vuodđodutkosa vuodustusaide.

### 1.1.1 Dávvgas oahppobálgát

Juos studeanttas lea ovddežis skáhppojuvvon, dán duodjesuoŋgai heivvolaš máhttu, de dat sáhtta dohkkehuvvot oahpuid oassin ja dat sáhtta oanidit studerema áiggi. Oahpuid ovdáneapmi lea govviduvvon lohkanplánii. Studeanttaid persovnnalaš oahppobálgát čállojuvvojit su persovnnalaš máhttima ovddidanplánii (suomagillii HOKS), mii lea oassin Wilma vuogádaga. Go studeanta gárvvásmuvvá, dutkosa namahus lea artesana.

### Garraduodji oahput lohkanbajis 2022-2023

Lohkanbajis 2022-2023 áigge mii fállát dutkosa osiid oahpuid oktiibuot 60 máhttinčuoggá veardde (Duddjon 45 mč ja Váljaduodji 15 mč). Studeanta sáhtta ohealit studeantan juogo guktuid dutkosa osiide dahje dušše nubbái dáin. Guktot dutkosa oasit bistet ovttá lohkanbajii. Studeanta oahpásmuvvá duodjái, kultuvrii, earálágan duddjonvugiide ja ávdnasiidda. “Duddjon 45 mč” dutkosa oasi váldodeaddu lea ávdnasiidda ja vuodđoduddjonvugiide oahpásmuvvamis ja kultur- ja gielladiđolaš doaibmamis. Studerema lea vejolaš viiddidit ámmátlaš vuodđodutkkusin (180 mč) persovnnalaš máhttima ovddidanplána mielde (suomagielat oanádus HOKS).

### 1.1.2 Oahpuid ordnen

Pedagogalaš doaimma vuolggasadjin lea studeantta váilevaš máhttima dievasmahttin ja su máhttima kvalitehtasihkkarastin.

### 1.1.3 Máhttima háhkan

#### Ámmátlaš dutkosa oasit lagasoahpahusa bokte lohkanbaji 2022-2023

Duoji máhttinsuorggi geatnegahtton dutkosa oassi lea:

- Duddjon, 45 mč

Sámi oahpahusguovddáža iežas dutkosa oassi

- Válgaduodji, 15 mč

### 1.1.4 Oahppan bargoeallima bokte

Studeanta sáhtta háhkat lasi dakkár máhttima, mii sus vel váilu maid nie, ahte bargá bargoeallimis. Son sáhtta studeret dieinna vugiin juogo olles dutkosa osiid, dahje osiid dutkosa osiid oasážiin. Dáiddaindustriijasuorggis bargosajiid sáhtta jerrat ovdamearka dihte juogo muhtin duojáris dahje muhtin searvvis. Juos máhttima háhkan dáhpáhuuva bargosajis, de bargosadji ja oahppolágádus dahkaba skuvlensoahpamuša. Skuvlensoahpamuša áigge studeanta bargá geavatlaš bargguid, man vuodđun lea studeantta persovnnalaš máhttima ovddideami plána (suomagielat oanádus HOKS). Bargosaji ovddasteaddji nammada barggu bagadalli, gii sihkkarastá studeantta oahppama. Studeanta dokumentere oahppanproseassa jeavddalaččat, ovdamearka dihte digítálalaš beaivegirjji hámis ja juogada dán dokumeanta dainna oahpaheddjiin, gii bagadallá su.

### 1.1.5 Oahppan prošeavtta bokte

Oahpuid oassin lea ollašuhttit persovnnalaš duodjeprošeavtta. Prošeakta sáhtta leat ovdamearka dihte buktaga ovddideapmi ovtas eará studeanttaiguin dahje ovtas bargoeallima doibmiiguin. Prošeakta sáhtta leat maid buktaga ovddideapmi studeantta iežas fitnodaga dárbbuide. Dat sáhtta leat maid dutkamušprošeakta, gos

ovttasbargoguoibmin sáhtta leat vaikkeba musea. Maiddái oahpásmuvvan studeantta iežas soga dahje su ruovttuguovllu duodjeárbái ja sin bargovugiid oahpahallan lea oahppan prošeavtta bokte. Máhttima háhkama prošeavtta bokte sáhtta ollašuhttit juogo oahppolágádusa bargobájiin dahje mannu eará birrasis oahppolágádusa olggobealde. Dalle studeanta galgá vuos rahkadiit prošeaktaplána, man oahpaheaddji dárkkista ja dohkkeha. Studeanta sáhtta ieš evttohit sutnje sierra duodjebagadalli, gii veahkeha ja dárbbu mielde rávve studeantta bargama. Duodjebagadalli čatnasa bagadallat studeantta ja addit sutnje máhcahusa olles su prošeavtta áigge. Prošeaktaplána sisdoallá unnimusat:

- plána
- juksanmeriid (dan dutkosa oasi máhttingáibádusaid mielde, man lea čadaheamen)
- áigetávvala
- prošeavtta ollašuhttima bargobirrasa čilgen
- duodjebagadalli (juos dasa lea dárbu)

Garraduodji -oahpuid oktavuodas prošeakta ollašuhtto lohkanbaji 2022-2023 loahpageahčen.

### 1.1.6 Ámmátlaš dutkosa oasit lohkanbajis 2022-2023

**ÁMMÁTLAŠ DUTKOSA OASIT, 60 MČ**

**Duddjon 45 mč**

**Válja dutkosa oassi 15 mč**

### 1.1.7 Oahpuid lohkanbadjeplána

	diimmut / tunnit	mč / osp	1. periodi /h	2. periodi /h	3. periodi /h	4. periodi /h	5. periodi /h
<b>ÁMMÁTLAŠ DUTKOSA OASIT / AMMATILLISET TUTKINNON OSAT</b>							
<i>Duddjon / Saamenkäsityötuotteen valmistaminen (105916)</i>		<b>45</b>					
Doaibman bargobájis	72	4	72				
Báhkki ávnnasin	126	7		126			
Herven	90	5	36	54			
Rávden	108	6			108		
Gáktečijat	108	6				108	
Báhkkebarggut	108	6				108	
Duodji - prošeakta	108	6					108
		0					
Duodji - dokumenteren	54	3	18		18		18
Vuosttasveahkki (Ensiapu)	18	1		18			
Bargodorvolašvuohta (Työturvallisuus)	9	0,5		9			
Dollabargu (Tulityö)	9	0,5		9			
<i>Válljaduodji 15 osp (Paikallisesti laadittu tutkinnon osa)</i>		<b>15</b>					
Válljaduodji -Čoarvi	90	5	90				
Válljaduodji -Vuodjaskáhppu	90	5			90		
Válljaduodji -Prošeakta	90	5					90
<b>OKTIIBUOT/YHTEENSÄ</b>	<b>1080</b>	<b>1080</b>	<b>216</b>	<b>216</b>	<b>216</b>	<b>216</b>	<b>216</b>

## 2 Ovddežis háhkkojuvvon máhttima dovdán ja dovdasteami linjen ja meannudanvuogit

---

Sámi oahpahušguovddážiis lea geavahušas Primus -nammasaš oahpuid hálddašanprográmma. WILMA-prográmmas lea fas studeanttaid oahpuid (eHOKS) ja eará dieđuid lassin maid elektrovnnalaš PMOP skovvi (persovnnalaš máhttima ovddideami plána, suomagillii HOKS), mii beaiváduvvo studeantta olles oahpuid áigge. Studeanttaid dovdájuvvon ja dovdastuvvon oahput čállojuvvojit Wilma- prográmmii (eHOKS) ja su HOKS:ii. Oahppolágádusas lea maid oahppoofelaš -giha (SOG www-siidduin suomagillii), gosa leat čállojuvvon dovdáma ja dovdasteami vuogit.

Joavkku jođiheaddji gohčoduuvvo ofelažžan. SOG:s guhtege joavkku ofelaš -jođiheaddji čilge studeanttaide oahpuid álggogeahčen daid vugiid, mo ovddežis háhkkojuvvon máhttu dovdájuvvo ja dovdastuvvo oassin studeanta dálá oahpuid.

### 2.1.1 Ovddežis háhkkojuvvon máhttima dovdán

Ovddežis háhkkojuvvon máhttima dovdámis geavahušvojit ávkin earet eará studeren- ja bargoduodaštusat, gielaide ja matematihkka bokte maid máhttima vuolggadási iskosat, duodaštusat astoáigge doaimmain, studeanta iešárvoštallamat ja persovnnalaš árvoštallanságastallamat. Ofelaš -jođiheaddji dahká studeantta máhttima dovdámiid dalán oahpuid álggogeahčen. Dovdáma sáhtá dahkat maid ovdal guhtege dutkosa oasi álggaheami dahje maŋnelabbos oahpuid áigge.

Ovdalgo ođđa dutkosa oassi álggahuvvo, oahpaheaddji galgá čilget studentii dan máhttingáibádusaid, árvoštallama deattuhusaid ja kriteraid, mat das gáibiduvvojit. Dalle studeanta sáhtá oazžut áddejumi das, leago sus juo dakkár máhttu, mii dutkosa oasis gáibiduvvo.

## 2.1.2 Ovddežis háhkkojuvvon máhttima dovddasteapmi oassin studeanta dálá oahpuid

Studeanttas sáhttet leat ovddežis, eará sájis čađahuvvon oahput ja barggu bokte háhkkojuvvon máhttu. Daid sáhttá dovddastit oassin studeanta dálá oahpuid, juos dat vástidit vuodđodutkosa ámmátdáidogáibádusaid ja máhttima juksameriid. Studeanta sáhttá oazžut dovddasteami bokte čađahuvvot olles dutkosa osiid, dahje oasážiid buohkaide oktasaš dutkosa osiin. Ovddežis háhkkojuvvon máhttu sáhttá gokčat juogo olles dutkosa oasi, dahje dušše oasáža das. Máhttima dovddasteapmi prinsihpaid mearrida ásahusa 10 §, man mielde skuvlejumi ordnejeaddji:

### 1. galgá dohkkehit ja dovddastit oahpuid oassin

- a) ámmátlaš vuodđodutkosa, ámmátdutkosa, erenomáš ámmátdutkosa osiid dahje oktasaš dutkosa osiid
- b) logahaga oahpuid
- c) allaskuvlaoahpuid dahje eará dakkár virgeoapmahačča, geas lea doaibmaváldi, árvvoštallan ja nannen oahpuid, maid sáhttá laktit oassin studeantta dálá dutkosa.

### 2. galgá doaimmahit máhttima árvvoštalliide dovddasteami várás dieđu das, juos studeanttas leat ovddežis čađahuvvon

- a) dutkosat
- b) dutkosa oasit
- c) dutkosa oktasaš osiid oasážat
- d) dakkár oahput, mat sisdoalu beales vástidit logahaga oahpuid dahje eará dakkár virgeoapmahačča, geas lea doaibmaváldi, árvvoštallan ja nannen oahpuid.

### 3. čuoggá 2 oasil árvvoštallit berrejit dovddastit máhttima dan oasil, go dat vástida dutkosa oasi dahje oktasaš dutkosa osiid oasážiid.

### 4. addit studentii vejolašvuoda čájehit su máhttima, juos sus leat áššegirjjit (ovdamearka dihte hygienapássa, vuosttasveahkke-, dahje dollabargoskuvlejumit ja nu ain) dahje eará čilgehusat (ovdamearka dihte bargovásáhus dahje dutkkus, man son lea čađahan eará riikkain), maid vuodul dutkosa oasi dahje oktasaš dutkosa osiid oasážiid lea vejolaš čađahit nie, ahte ii dárbaš šat háhkat lasi máhttima. Dalle máhttu čájehuvvo dušše daid osiin, go dat ii leat juo ovddežis árvvoštallojuvvon ja nannejuvvon.

### 2.1.3 Mearrideapmi máhttima dovddasteamis

1. Čuokkis 1, ofelaš-bagadalli válmmaštallá ja čállá ovttas oahppobagadalliin (Tea Niemelä) dieđuid PMOP:i
2. Čuoggát 2 ja 3, dovddasteamis mearridit dán suorggi oahpaheaddji (oktasaš dutkosa oasit) dahje oahpaheaddjit ovttas (ámmátlaš dutkosa oasit). Oahppobagadalli fas čállá dieđuid studeantta oahppokortii HOKS:ii
3. čuokkis 4, oahppobagadalli válmmaštallá máhttima čalmmustahttima ovttas oahpaheddjiin. Oktasaš dutkosa osiid oahpaheaddji ordne studentii vejolašvuoda čalmmustahttit su máhttima ja dahká ovttas árvoštallanmearrádusa. Oahppobagadalli čállá árvoštallanmearrádusa oahppokortii (eHOKS) ja eará dárbblaš dieđuid fas HOKS:i.

### 2.1.4 Dieđuid sirdin riikadási oahpuid čadaheami ja dutkkusregisterii

Dieđut oahppolágádusas dovddastuvvon dutkosa osiid birra sirdašuvvet automáhtalaččat oktii jándoris riikadási oahpuid čadaheami ja dutkkusregisterii, man namma lea Koski.

### 3 Máhttima čalmmustahttima plána

#### 3.1.1 Čalmmustahttin

Juohke dutkosa oasi loahpas studeanta čalmmustahtta su máhttima sierra barggu dahje bargobihtta bokte, mii gohčoduvvo čájeheapmin. Čájeheamis leat mielde studeanta, bagadalli oahpaheaddji ja bargoeallima ovddasteaddji. Čájeheapmi galgá sisdoallat dakkár bargoeallima bargguid, mat devden guhtege dutkosa oasi ámmátdáidogáibádusaid ja máhttima juksameriid.

Čájeheami maŋŋá studeanta oažžu árvosáni. Árvosániid skálan leat nummirat 1–5, mas viđeš lea buoremus ja ovtteš vuolimus árvosáni, mainna čájeheami ceavzá. Čájeheami oktavuodas studeanta dahká iešárvoštallama su máhttima birra. Árvosánis mearrideaba bagadalli oahpaheaddji ja bargoeallima ovddasteaddji ovttas.

#### 3.1.2 Čájehanbirrasa välljen

Báikkit čájehemiid ollašuttima várás välljejuvvojit guhtege dutkosa oassi ain háválassii. Čájeheamit ordnejuvvojit vuosttažettiin bargobirrasis. Oahppolágádusas goit sáhtta maid ollašuttit čájeheami, juos dat muittuha barggildeami bargoeallimis.

Juos máhttima čájeheapmi lea bargosajis, de bargosadji galgá bastit fállat studentii dakkár bargguid, mat vástidit dutkosa oasi máhttingáibádusaid ja studeantta iežas juksanmeriid. Bargoaddi galgá čatnasit čájeheami ollašuttimii ja dan árvvoštallamii. Oahppolágádussii gullá dárkkistit, ahte guhtege bargosadji lea heivvolaš biras ollašuttit máhttima čájeheami.

#### 3.1.3 Čájeheami sisdoalu plánen

Plánemii gullá čájeheami sisdoalus, dan áigodagas ja árvvoštallamis soahpan. Oahppolágádusas lea dan várás ráhkaduvvon sierra skovvi. Čájeheamit plánejuvvojit guhtege dutkosa oassi sierra. Daid plánemis ja ollašuttimis berre čuovvut dutkosa vuodustusain meroštallon ámmátdáidogáibádusaid, máhttima juksameriid ja ámmátdáiddu čalmmustahttinvugiid. Čájeheami vásttolaš oahpaheaddji, studeanta ja bargoeallima ovddasteaddji plánejit ovttas čájeheami sisdoalu.

Lea vejolaš, ahte dutkosa oasis gáibiduvvon máhttu čájeha bihtáid mielde. Dalle čájeheapmi lea mánggaoasat. Ovtta čájeheami oktavuodas lea vejolaš čalmmustahttit maid mángga eará dutkosa oasi máhttima oktanaga.

#### **3.1.4 Máhttima čalmmustahttima dievasmahttin**

Juos čájeheami oktavuodas ii sáhte čalmmustahttit ollásit dan máhttima, mii dutkosa oasis lea gáibádussan, de dan lea vejolaš dievasmahttin eará vugiiguin. Dalle árvvoštallit sáhttiba dahkat jearahallama dahje studeanta sáhttá bargat soames bargobihttá. Bargama sáhttá dokumenteret digitálalaččat dahje geavahemiin muhtin eará luohtehahti vuogi. Juos máhttima čájeheapmi ollašuhtho dahje dievasmahtto oahppolágádusas, de dilálašvuohta berre sulastahttit eakti bargoeallima dilálašvuođa nu ollu go vejolaš.

#### **3.1.5 Árvvoštalliid välljen ja sin nammadeapmi**

Árvvoštallit välljejuvvoba bargoeallima eavttuid mielde, ámmátsuorggi hárvánan doibmiid gaskkas. Sudnos galgá leat hárvánupmi árvvoštallat, doarvái buorre pedagogalaš máhttu ja soai galgaba leat diđolaččat dutkosa vuodustusain. Árvvoštalliid välljema dahká dat oahpaheaddji, geas lea ovddasvástádus dutkosa oasi jođiheamis.

Oktasaš dutkosa osiid árvvoštallamis vástida dan suorggi vásttolaš oahpaheaddji. Juos oktasaš dutkosa osiid máhttu čalmmustahtto čájeheami oktavuodas, dan čállojuvvo HOKS:ii

#### **3.1.6 Máhcahus máhttima ovdáneamis**

Máhcahusa addima ulbmilin lea, ahte studeanta diehtá maid son galgá vel oahppat, vai son juksá dutkosa oasi daid ámmátdáidogáibádusaid ja máhttima juksameriid, mat vuodđodutkosa vuodustusain leat namuhuvvon. Máhcahusa vehkiin studeantta oažžu doarjaga dasa, ahte son fitne bohtosiid áigái. Son maid oahppá dáiddu árvvoštallat iežas máhttima. Studeanta láidestuvvo váldit vuostá ja geavahit alces ávkin sihke bargoaddi, bargoguimmiid ja áššehasaid addán máhcahusa, go son árvvoštallá iežas máhttima. Ovdal čájeheami vásttolaš oahpaheaddji sihkkarastá studeantta gearggusvuođa dahkat čájeheami. Čájeheami maŋŋá árvvoštallit addiba máhcahusa studentii su máhttima birra. Máhcahus sáhttá leat juogo njálmmálaš dahje čálalaš.

## 4 Máhttima árvvoštallan čájeheami oktavuodas

Diehtjuohkin guhtege dutkosa oasi ámmátáidugáibádusaid ja máhttima juksanmeriid birra dáhpáhuvvá dábálaččat lagasoahpahusa oktavuodas. Diehtjuohkin bargoeallima ovddasteddjiide dáhpáhuvvá juogo skuvlen-, dahje oahpposoahpamuša dahkama oktavuodas dahje dalle, go oahpaheaddji lea láidestanmátkkis studeantta bargosajis.

### 4.1.1 Árvvoštalliid máhttima sihkkarastin

Vásttolaš oahpaheaddji sihkkarastá árvvoštalliid máhttima. Árvvoštalliid berrejit dovdat dan dutkosa oasi ja máhttingáibádusaid árvvoštallama kriteiraid, mas lea jearaldat. Soai galgaba dovdat maid olleš árvvoštallama proseassa ja skoviid, mat geavahuvvojit. Vásttolaš oahpaheaddji addá dieđu buot oassebeliide sihke máhttima árvvoštallama ollašuhttimis ja ieš máhttima árvvoštallamis.

### 4.1.2 Árvvoštallan čájeheami oktavuodas

Juos čájeheapmi dáhpáhuvvá bargosajis, de bargosaji bagadalli dárbbu mielde doarju studeantta čájeheami ollašuhttima. Goit nubbi árvvoštalli berre leat čuovvumin čájeheami. Árvvoštallama deattuhus lea barggus doaibmamis.

Diehtu árvvoštallama doarjjan čohkkejuvvo áicama, jearahallama, studeanta dahkan iešárvvoštallama ja árvvoštallanságastallama bokte. Buot dain vugiin čohkkejuvvon diehtu lea oppalaš árvvoštallama materiála, man vuođul árvvoštallit dahket mearrádusa.

### 4.1.3 Árvvoštallan eará máhttima čalmmustahttimis

Čájeheapmái lea vejolaš laktin maid buohkaide oktasaš dutkosa osiid máhttima čalmmustahttima. Eará máhttima árvvoštallama vuohkin sáhtá leat earet eará njálmmálaš jearahallan, čálalaš dahje geavatlaš bargu. Dan galgá dokumenteret luohtehahti vugiin.

### 4.1.4 Studeanta dahkan iešárvvoštallan

Studeanta oážžu vejolašvuoda dahkat iešárvoštallama čájeheami oktavuodas. Iešárvoštallama bokte studeanta suokkardallá iežas nana beliid ja daid áššiid, maid sáhtá vel buoridit. Daid son speadjalastá dutkosa vuodustusaide. Studeantta dahkan iešárvoštallan goit ii njuolgga váikkut árvoštallanmearrádussii.

#### **4.1.5 Árvoštallamis mearrideapmi**

Árvoštallama skála lea 1–5, mas 5 lea buoremus. Dat skála guoská buot ámmátlaš vuodđodutkosa osiid ja buohkaide oktasaš dutkosa osiid oasážiid máhttima árvoštallama. Árvoštallanmearrádusa dahkamii oasálastet dušše árvoštallit, studeanta ii oasálastte dasa.

Oktasaš dutkosa osiid árvoštallá vásttolaš oahpaheaddji okto, dahje juos oahppu lea laktojuvvon oassin geavatlaš bargama, de ovttas eará oahpaheddjiiguin.

#### **4.1.6 Máhttima árvoštallama ja árvoštallanmearrádusa dokumenteren**

Árvoštallanmearrádus oktan ákkastallamiin čállojuvvo skovvá. Vásttolaš oahpaheaddji (dahje ofelaš - jodiheaddji) čállá mearrádusa studeantta dieđuide (eHOKS). Ofelaš -jodiheaddji vurke árvoštallanmateriála. Studeanttas lea riekti oahpásmuvvat máhttima čájeheami árvoštallanmateriálii. Materiála galgá seilluhuvvot unnimusat guđa mánotbaji áigge dan rájes, go arvosátni lea mearriduvvon.

Oahppodoaimmahat fas sirdá dieđuid oahpuid čađaheami birra dutkkusregisterii (dán fierpmádaga namma lea Koski)

## 5 Árvvoštallama rievdadeapmi ja árvvoštallama njulgen

### 5.1.1 Oddasit árvvoštallan

Studeanttas lea riekti dáhttut ođđa árvvoštallama, juos máhttima árvvoštallan lea hilgojuvvon. Vásttolaš oahpaheaddji ordne studentii ođđa vejolašvuoda máhttima čalmmustahttimii dan maŋŋá, go studeanta lea vuos dievasmahtán su máhttima heivvolaš vugiiguin. Studeanta galgá oažžut informašuvnna ovdal ođđa máhttima čalmmustahttima.

### 5.1.2 Árvosáni bajideapmi

Studeanttas lea vejolašvuhta bajidit árvosáni, juos son lea ožžon dohkkehuvvon árvosáni. Jos studeanta háliida bajidit su ožžon árvosáni, de son galgá bivdit dan čálalaččat ofelaš -jodiheaddjis dahje oahppobagadallis. Ofelaš -jodiheaddji informere studeantta dán vejolašvuoda birra seamma áigge, go son čilge dutkosa oasi čađaheami muttuid.

### 5.1.3 Árvvoštallama dárkkisteapmi

Studeanta sáhtá dáhttut árvvoštallama dárkkisteami. Bivdaga galgá dahkat čálalaččat ofelaš -jodiheaddjai dahje oahppobagadallái 14 beaivve sisa das, go studeanttas lea leamašan vejolašvuhta oažžut dihtosii su árvvoštallama bohtosa ja dan ákkastallama. Mearreáigái lasihuvvo 7 beaivve, juos diehtu lea addojuvvon omd reivve dahje šleađgapoastta bokte. Dárkkistanbivdaga dahkamii lea sierra skovvi. Dárkkistanbivdda sáhtá guoskat dušše árvosáni, ii daid áššiid dahje dáhpusaid, mat leat dahkkojuvvon čájeheami oktavuodas. Árvvoštallama dárkkistanbivdda čállojuvvo studeantta PMOP:i.

Árvvoštallanmearrádusa dahkan árvvoštallit árvvoštallaba čájeheami dalábáliid ođđasit, goit eanemusat guovtti vahku sisa das, go dárkkistanbivdda lea addojuvvon. Árvvoštallanmearrádus dáhkkujuvvo čálalaččat ja árvvoštallit nanneba dan iežaska vuolláičállosiiguin. Juos árvosátni ii rievdda, árvvoštallit galget ákkastallat mearrádusa. Juos árvosátni rievdá, ofelaš -jodiheaddji merke ođđa árvosáni studeantta dieđuide (eHOKS). Ofelaš -jodiheaddji addá dieđu studentii.

Ofelaš -jođiheadđji informere studeanttaid dán vejolašvuodas seamma áigge, go son čilge dutkosa oasi čadaheami muttuid birra. Dutkosa oasi vásttolaš oahpaheadđji muitala studeanttaide árvvoštallama dárkkistanvejolašvuoda birra.

#### 5.1.4 Árvvoštallama njulgen

Juos studeanta lea duhtameahttun árvvoštallama dárkkisteami guoski mearrádussii, son sáhtá dáhtut árvvoštallama njulgema bargoeallima doaibmagottis (suomagillii työelämätoimikunta). Buot oktasaš dutkosa osiid guoski njulgengáibádusaid giehtadallá bajásgeassima- ja láidestansuorggi bargoeallima doaibmagoddi (suomagillii kasvatus- ja ohjausalan työelämätoimikunta). Njulgengáibádusa galgá dahkat 14 beaivve sisa das, go studeanta lea ožžon dieđu árvosáni dárkkisteami guoski mearrádusas. Oahppobagadalli dahje Ofelaš-jođiheadđji veahkehit studeanta njulgenbivdaga dahkamis. Dárkkistanbivdda sáhtá guoskat dušše árvosáni, ii daid áššiid dahje dáhpusaid, mat leat dahkkojuvvon čájeheami oktavuodas. Árvvoštallama dárkkistanbivdda čállojuvvo studeanta PMOP:i.

Juos árvvoštallamis leat dáhpuhuvvan čielga feailat, de bargoeallima doaibmagotti sáhtá mearridit ođđa árvvoštallanságastallama. Juos leat buorit ákkat, de sii sáhttet geatnegahttit skuvlejumi ordnejeaddji välljet ođđa árvvoštalliid.

Ofelaš-jođiheadđji informere studeanttaid vejolašvuodas dahkat dárkkistanbivdaga seamma áigge, go son čilge dutkosa oasi čadaheami. Dutkosa oasi vásttolaš oahpaheadđji čilge árvvoštalliide, ahte árvvoštallama sáhtá bivdojuvvot dárkkistuvvot.

## 6 Ámmátlaš dutkosa osiid ollašuttin ja árvoštallanplána (60 mč)

### 6.1.1.1 Duddjon, 45 mč (105916)

Ámmátdáidogáibádusat

Studeanta máhttá:

- hábmet ja duddjot
- háhkat ja geavahit duodjesuorggi kulturdieđu
- viežžat ávdnasiid ja giedahallat daid
- vuhtiiváldit bargoburesveadjima barggus.

#### Ollašuttinplána

Dáiddut, mat dutkosa oasi ámmátdáidogáibádusaid mielde ohppojuvvojit **juogo oahppolágádusas ja/dahje bargosajis:**

- čiekŋut duodjekultuvrii ja sápmelaš eallinvuohkái
- válmmaštit árbevirolaš dujjid
- ávnnastit ja oahpásmuvvat lohpevuogádagaide
- ovdanbuktit bargama
- doaibmat joavkun
- háhkat dieđu, mii doarju bargama
- geavahit sámegeiela ja ámmátsániid
- oahpásmuvvat álgoálbmot -doahpagii
- váldit vuhtii bargoburesveadjima iežas barggu oktavuodas
- čiekŋut bargodorvvolašvuodaáššiide
- oassálastit sápmelaš kulturdáhpáhusaide sámeguovllus

- dahkat oahppomátkkiid lagašbirrasii

### **Árvvoštallanplána**

Studeanta čalmmustahtá su ámmátmáhtu čájeheami oktavuodas duodjesuorggi bargguid bokte. Son geavaha sámegeiela ja sámegeielat sániid go bargá. Studeanta ákkastallá su välljejumiid ja su bargama váikkuhusa duodjesuorggi kulturbirrasis. Son čalmmustahtá ávnnastanmáhtu meahci lunddolaš jahkegierddu ja virggálaš lohpevuogádagaid mielde.

Dan oasis, go dutkosa oasis gáibiduvvon ámmátdáiddu ii sáhte árvvoštallat čájeheami oktavuodas, ámmátdáiddu čájeheami sáhtá dievasmahttit persovnnalaččat heivehuvvon, eará vuogi mielde.

### **Sámekultuvrra ollašuvvan**

Dutkosa oassi vuodđuduvvá ollásit sápmelaš kultuvrii. Dutkosa oasis oahpahasas geavahuvvo sámegeiella, suomagiella ja sámegeielat ámmáttearpmat.

### **Ovdáneami eaktu**

Eai leat.

## **6.1.2 Váŋja dutkosa oassi**

### **6.1.2.1 Váŋjaduodji 15 mč**

### **6.1.2.2 Ámmátdáidogáibádusat**

Studeanta máhttá:

- Dievasmahtto maŋŋá
- Dievasmahtto maŋŋá
- Dievasmahtto maŋŋá

## **7 Dutkosa buohkaide oktasaš oasit**

Oktasaš dutkosa osiid oahput eai lágiduvvo lohkanbaji 2022-2023 áigge.